

ע"פ 6245/12 - איברהים אבו רגילה נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 6245/12

לפני: כבוד המשנה לנשיא מ' נאור
כבוד השופט י' דנציגר
כבוד השופט א' שהם

המערער: איברהים אבו רגילה

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע
מיום 10.07.2012 בת"פ 23453-05-11 שניתן על ידי
כב' סגנית הנשיא, השופטת ר' יפה-כ"ץ

תאריך הישיבה: ב' בתמוז התשע"ד (30.6.2014)

בשם המערער: עו"ד מוטי יוסף

בשם המשיבה: עו"ד נעימה חינאווי

בשם שירות המבחן למבוגרים: הגב' ברכה וייס

פסק-דין

עמוד 1

לפנינו ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בבאר-שבע (סגנית הנשיא, השופטת ר' יפה-כ"ץ) בת"פ 11-05-23453 מיום 10.7.2012, בו הושתו על המערער - לאחר שהורשע בעובדות כתב האישום המתוקן, במסגרת הסדר טיעון, שייחס לו שני מעשי שוד אלימים בחבורה - מאסר בפועל למשך 15 שנים בניכוי תקופת מעצרו; מאסר מותנה בן 12 חודשים; פיצוי לטובת המתלוננים באישום הראשון בסך של 50,000 ש"ח ולטובת המתלוננים באישום השני בסך של 50,000 ש"ח.

כתב האישום המתוקן

1. לפי האישום הראשון, סמוך לפני 2.7.2007 קשר המערער עם עבדאללה אבו עגינה, סופיאן אבו זעילה ואחרים להתפרץ לבית של המתלונן והמתלוננת ובני משפחתם בקרית גת, באישון לילה בעת שבני המשפחה ישנו ולשדוד אותם באיומי אקדח ונשק קר. הקושרים הצטיידו באקדח ומחסנית שהכילה כדור אחד, שנגנבו מאחר במהלך התפרצות לביתו. כמו כן הצטיידו הקושרים ברכב, בסכינים, "קאטר" וכובעי גרב וכפפות. ביום 2.7.2007 סמוך לפני השעה 02:00 בלילה הגיעו הקושרים ברכב לבית בעת שהמתלוננים ובני משפחתם ישנו. הקושרים פרצו את חלון המטבח, נכנסו לבית ולחדר השינה שם ישנו המתלוננים, כשהם רעולי פנים, סרקו את הבית והעירו את המתלונן כשאחד מהקושרים מכוון את האקדח לראשו של המתלונן. עבדאללה פנה למתלונן ודרש ממנו את הכסף. באותה עת התקרבו הקושרים למתלוננת ודרשו ממנה כסף. המתלוננת הוציאה את הכסף מארנקה שהיה בחדר ומסרה להם 5,000 דולר ארה"ב. אחד מהקושרים אמר למתלוננת "את זה תשמרי לך" ודחף את הכסף חזרה לתוך הארנקה.
2. הקושרים שבו ודרשו מהמתלונן שיגלה להם היכן מוסתר הכסף ויתן להם את הכסף, והחלו לחפש בחדר ולהפוך את החפצים והארונות בחיפוש אחר כסף. כמו כן אמרו הקושרים למתלונן כי הם יודעים שהוא עורך דין וכי יש לו כסף רב וכן כי ישלם על כך ש"מכר" אדם אחר, וזאת על מנת להפחידו. המתלוננת חששה מפני הקושרים והחלה לרעוד כשהיא מתחננת שייקחו את מה שהם מוצאים ושלא יפגעו במתלוננים. בעקבות זאת, סופיאן הוציא את המתלוננת מחדר השינה לחדר ממול. המתלונן התחנן לפני הקושרים שלא יפרידו בינו ובין המתלוננת אולם הקושרים לא שעו לו והיכו אותו. אחד מהקושרים הצטרף לסופיאן שלקח את המתלוננת. המתלונן נותר עם המערער ועבדאללה. המתלוננת התחננה בפני סופיאן והקושר הנוסף שיהיו בשקט על מנת שלא יעירו ויבהילו את שלוש בנותיהם הקטנות שישנות בחדרים אחרים בבית. סופיאן טען לפני המתלוננת כי יש שתי כספות בבית ודרש ממנה לגלות את מיקומן. המתלוננת הסבירה כי יש רק כספת אחת והנחתה את סופיאן למיקומה בחדר השינה. באותה עת הצביע המתלונן בפני המערער ועבדאללה על מקומות מסתור בחדר השינה בהם היו מונחים שטרות כסף בסכומים של 5,000 דולר ארה"ב, 18,000 יורו, 20,000 ש"ח, 2,000 דולר ארה"ב. המערער ועבדאללה חיפשו בחדר השינה ובחדר הארונות אחר כסף ותכשיטים ועבדאללה שמר על המתלונן. השניים נטלו את הכסף וכן נטלו תכשיטים רבים של המתלוננת לאחר שהפכו את כל החדר.
3. המערער ועבדאללה קשרו את רגליו של המתלונן בחגורה וכפתו את ידיו מאחורי גבו כשהוא שוכב על המיטה. לאחר מכן החזירו סופיאן והקושר הנוסף את המתלוננת לחדר השינה ודרשו ממנה להראות להם איפה מוסתר כסף, אולם המתלוננת הצביעה על מקום שהקושרים כבר איתרו. הקושרים דרשו מהמתלונן שיגלה להם איפה מוסתר שאר הכסף ואז סופיאן דחף את המתלונן בכוח על המזרון בחדר השינה כשהוא מאיים על המתלונן כי אם לא יגלה להם איפה יש עוד כסף, הקושרים יחתכו באמצעות ה"קאטר" אצבע מידו. סופיאן דחף את המתלונן מספר פעמים עם פניו

לתוך המזרון כשהמתלונן לא יכול לנשום עד שהמתלונן חש מחנק. המתלוננת התחננה בפני סופיאן וניסתה לשכנע אותו לחזור בו מכוונתו לפגוע במתלונן וציינה כי אם יעשה זאת המתלונן יצרח, הבנות יתעוררו והדברים יצאו מכלל שליטה ושני המתלוננים חזרו ואמרו כי אין יותר כסף בבית. סופיאן חזר על איומיו עוד פעמיים, אולם המתלונן שב וטען כי אין לו יותר כסף ואז שחרר סופיאן את אחיזתו במתלונן שנותר שוכב כפות על המיטה.

4. הקושרים ערכו חיפוש נוסף בחפציהם של המתלוננים, אספו את תכשיטיה של המתלוננת והפכו את כל המגירות והחפצים של המתלוננת. לאחר שסיימו הקושרים את חיפושיהם בכל הבית העירו את שלושת בנותיהם של המתלוננים והביאו אותן כשהן מבוהלות לחדר השינה. הקושרים קשרו את ידיה של המתלוננת בכבל חשמל שהיה בחדר ואז נעלו את דלת חדר השינה במפתחות שקיבלו מהמתלוננת. סופיאן דרש מהמתלוננים לא להתלונן ואיים לפגוע בהם. בשל חששם של המתלוננים מהקושרים, הבטיחו להם המתלוננים כי לא יתלוננו עד למחרת היום והם יכולים להיות רגועים. הקושרים אספו את כל הטלפונים הניידים של המתלוננים ובנותיהם שהיו בבית וכן את מכשירי הטלפון הקווים ונעלו אותם בחדר. לאחר מכן עזבו את החדר כשהם מותירים את האקדח בחדר.

5. סמוך לאחר מכן, חזר אחד מהקושרים לחדר השינה, חיטט בין תכשיטים שהיו מפוזרים על הרצפה, הרים ענק של המתלוננת ונטל אותו. רק מספר דקות לאחר מכן החלו המתלוננים להשתחרר מכבליהם ואחת מבנותיהם של המתלוננים עם המתלוננת שחררו את המתלונן מכפיתתו והצליחו מאוחר יותר לצאת מהחדר. זמן מה לאחר מכן הגיעה בת נוספת של המתלוננים לבית ובאמצעותה הזעיקו המתלוננים את המשטרה. הקושרים גנבו מהמתלוננים את הסכומים הנזכרים לעיל וכן תכשיטים וביניהם טבעות יהלומים וזהב לבן, שרשרת זהב וענק מצופה זהב כמו גם את הטלפונים הניידים של המתלוננים וטלפונים ניחים אלחוטיים.

6. לפי האישום השני, סמוך לפני יום 8.10.2007 קשר המערער עם עבדאללה עם סלח אבו הוידי ואחרים להתפרץ לביתו של המתלונן ומשפחתו המתגוררים במושב בית הגדי, ולשדוד אותם באיומי סכינים, מקלות ואקדח מפלסטיק הנחזה להראות כמו אקדח של ממש, באישון לילה בעת שבני המשפחה ישנו. המערערים הצטיידו ברכב, בכובעי גרב וכפפות. ביום 8.10.2007 סמוך לפני השעה 01:45 בלילה, הגיעו הקושרים למושב בעת שהמתלונן ובני משפחתו ישנו. המערער, עבדאללה וסלח פתחו את חלון המטבח ונכנסו דרכו לבית. המערער ועבדאללה נכנסו לחדר השינה, כשהם רעולי פנים, שם ישנו המתלונן ואשתו. המתלונן התעורר והחל לצעוק. המתלוננת אף היא התעוררה. באותה עת עמד עבדאללה ליד המתלונן כשהוא אוחז במקל ובסכין והמערער עומד ליד המתלוננת. עבדאללה הכה את המתלונן באגרופים לפניו עד שהמתלונן נפל על הרצפה. באותה עת המערער עודד את עבדאללה להמשיך ולהכות את המתלונן.

7. המערער הוציא את המתלוננת מהחדר כשעבדאללה ממשיך ומכה את המתלונן בחוזקה עד שהמתלונן צעק. המתלוננת חששה מאוד, פנתה למערער והתחננה בפניו שהיא כמו אמא שלו ושלא יפגע בה או בילדים שלה ותעשה מה שהוא רוצה. בתם של המתלוננים שמעה את צעקותיו של המתלונן והגיעה בריצה לחדר השינה בעת המאבק של המתלונן עם עבדאללה. סלח שהיה במסדרון אחז בידיה של הבת וחסם את פיה בידו. לאחר מכן הוריד סלח את ידו מפיה של המתלוננת לפי הוראת המערער. סלח והמערער ליוו את המתלוננת והבת לסלון כאשר סלח נותר לשמור עליהן והמערער חזר לחדר השינה, שם הפילו המערער ועבדאללה את המתלונן על הרצפה והיכו אותו מכות נמרצות בפניו. הם קשרו אותו באמצעות חבל שהביאו עמם וכן באמצעות חוט של מטען חשמלי, הושיבו אותו כשהוא קשור על כסא כאשר גבו לעבר דלת הכניסה; לקחו את הטלפונים הניידים של בני הבית; ערכו חיפוש בחדר והפכו את הארונות ואת הבגדים ואז דרשו מהמתלונן לסירוגין לומר להם היכן הכסף ואיפה מוסתרת הכספת בבית. המתלונן אמר להם כי

יש לו כסף מזומן בכיס המכנסיים שבחדר והשניים נטלו את הכסף ממכנסיו. לאחר מכן הוסיפו ודרשו שיאמר להם היכן הכספת בבית כאשר אחד מהם שלף סכין ואיים באמצעותו על המתלונן שאם לא ישתף פעולה יחתכו לילדיו את אצבעות ידיהם ואת האוזניים. המתלונן חשש מפני המערער ועבדאללה ולכן כיוון אותם למפתח הכספת שנמצא במגירה. בתוך הכספת מצאו המערער ושותפיו מפתח רזרבי של רכבו של המתלונן ופנקסי שיקים.

8. במהלך מעשיהם של המערער ועבדאללה הם דאגו לכך שדלת חדר השינה תהיה סגורה, על מנת שהמתלונן לא ידע מה קורה עם בני משפחתו. הם גם לא ענו לשאלותיו כאשר התחנן בפניהם לבל יפגעו בילדיו. בשלב כלשהו ניגש המערער גם אל המתלוננת ודרש ממנה לספר לו איפה יש בבית כסף והיכן מוחבאת הכספת. המתלוננת השיבה כי אין להם כסף וכי אינם מחזיקים כסף בכספת לאחר שביתם כבר נפרץ בעבר. באותה עת נותר סלח בסלון עם המתלוננת ובתה ודרש מהן לשתוק. סמוך לשעה 02:30 הגיע לבית גם בנם של המתלוננים וכאשר המערער וסלח שמעו אותו מגיע הם הסתתרו מאחורי הדלת ותפסו אותו ברגע כניסתו הביתה. הם צירפו את הבן המבוהל אל המתלוננת ובתה שהיו בסלון והמערער דרש ממנו באיומי סכין לשתוק. בהמשך ערך המערער חיפוש בקומה העליונה של הבית ונכנס לחדרה של בתם הנוספת של המתלוננת. המערער העיר אותה שעה שישנה במיטתה, נטל ממנה את הטלפון הנייד שלה ודרש ממנה להתלבש. הוא נותר בחדר בזמן שהתלבשה ומכיוון שסבלה מקוצר נשימה, הסכים לבקשתה כי תשתמש במשאף. לאחר מכן הוציא אותה מהחדר וצירף אותה לאמה ולשני אחיה שהיו בסלון שם שמר עליהם סלח ולאחר מכן ערך חיפוש בחדרה.

9. בהמשך לכך, ערך המערער חיפוש גם במטבח ולאחר מכן שב לסלון ולחדר השינה של המתלונן כדי לתחקר פעם נוספת את המתלונן. בשלב כלשהו העלו עבדאללה והמערער את המתלוננת לחדר השינה על מנת שהמתלונן יראה שהיא בסדר. לאחר שהחזירו אותה למטה, הורה המערער לסלח לקשור את המתלוננים, אולם עבדאללה נעתר לתחינותיה של המתלוננת והיא לא נקשרה. עבדאללה איים על המתלוננת שאם תזוז או תתקשר למשטרה יחזור אליה ויהיה גרוע יותר. במהלך האירוע הופעל המשדר של מערכת האזעקה וסייר של חברת הביטחון הגיע למקום. עבדאללה אשר שמע את מכשיר המירס של הסייר עדכן את חבריו וכולם ברחו מהבית דרך חלון ודלת המטבח, נכנסו לרכב המילוט בו המתין להם קושר נוסף בשם חליל וברחו מהמקום. במהלך שהותם של הקושרים במקום החזיק מי מבין עבדאללה או המערער אקדח מפלסטיק בכיסו כאשר הוא נראה לעין על מנת להפחיד את המתלוננים ועל מנת ליצור מצג לפיו הם חמושים באקדח אמיתי. המערער ועבדאללה גם נשאו על גופם סכינים אף זאת כדי להפחיד את המתלוננים. המערער ושותפיו נטלו מהבית כסף, טלפונים ניידים, שעון יקר ערך, תכשיטים של המתלוננת, תיק, צרור מפתחות וכסף השייך לילדי המתלוננים. הם עקרו את גב המיטה של המתלוננים בחדר השינה, פתחו את הכספת שהייתה מאחורי גב המיטה והוציאו את תוכנה. הם גם הורידו תמונות מהקיר והוציאו את כל הבגדים מהארונות ואת כל הניירת מהמדפים. כתוצאה ממעשיהם של הקושרים נגרמו למתלונן חבלות של ממש ושריטות באוזנו ובפניו וכן נגרמה אדמומיות בפניה של אחת הבנות.

בגין כל אחד מהאישומים לעיל הואשם המערער בקשירת קשר לביצוע פשע, לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); שוד בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 402(ב) לחוק העונשין והתפרצות למקום מגורים בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 408 בצירוף סעיף 406(ב) לחוק העונשין.

ההליכים לפני בית המשפט המחוזי

10. מתסקיר שירות המבחן עלה כי המערער בן 25 נשוי ואב לילדה בת שלוש. המערער החל להשתמש בסמים מסוכנים בשנת 2005, אולם בדיקת השתן הצביעה על היעדר שרידי סם והמערער טען כי לאחר ששהה באשפוזית בשנת 2008 הוא נגמל. שירות המבחן התרשם כי אישיותו של המערער מגבילה את יכולתו לווסת את דחפיו, כי יש לו נטייה להשליך אחריות על גורמים חיצוניים כמו גם נטייה להגמיש את גבולותיו הפנימיים ולפעול בדרכים בעלות מאפיינים פורצי גבולות להשגת מטרותיו. הוא מגלה עמדה מצמצמת ומטשטשת בנוגע לדפוסי התנהגותו האלימים והאימפולסיביים; הוא מתעלם מהמפגש עם קורבנות העבירה ופועל תוך ניתוק רגשי. עוד ציין שירות המבחן כי חלוף הזמן ותקופת המעצר הממושכת לא הובילו אותו לערוך התבוננות על בחירותיו השגויות. המערער אמנם מודה בביצוע העבירות אך לוקח אחריות חלקית בלבד. המערער טען כי הוא הסכים לקחת חלק בביצוע העבירות לאור מצוקתו הכלכלית והצורך בצריכת סמים. בשיחה עם המערער הוא ייחס לעצמו מעורבות בעבירות רכוש תוך ניתוק מוחלט והתרחקות מהפגיעה בקורבנות. הוא אמנם הביע חרטה אך זאת לנוכח המחירים אותם הוא משלם. שירות המבחן התרשם כי יש צורך בהשתת ענישה מוחשית בעניינו של המערער.

11. במסגרת הראיות לעונש העיד המתלונן באישום הראשון וסיפר על הפחד והאימה שהמערער ושותפיו גרמו לו ולבני משפחתו. הוא תיאר את ההשפלה שחש עת לא יכול היה להגן על בני משפחתו ואת החרדות שבני המשפחה חשים עד היום חרף הזמן הרב שעבר. החוקרים העידו כי מהראיות עלה שהמערער הוא שהיה הדומיננטי מבין כל הקושרים והוא זה שחילק את ההוראות. התובעת גם הגישה במסגרת ראיותיה לעונש תצהיר של המתלוננת מושא האישום השני אשר גם היא סיפרה על הפחד הרב בו משפחתה חיה כבר תקופה של חמש שנים מאז השוד האלים. הנזק הנפשי בנוסף לנזק הפיסי שנגרם לה ולבני משפחתה לא השתפר למרות הטיפולים הפסיכולוגיים אותם קיבלה ולמרות תרופות הרגעה שנטלה. גם ילדיה סובלים מסיוטים ומתקשים לישון ולא יודעים מנוחה.

עיקרי גזר הדין

12. בית המשפט המחוזי הדגיש כי מדובר בשני מעשי שוד אלימים במיוחד שבוצעו כלפי אנשים תמימים, הורים וילדים, שישנו בביתם. המערער ושותפיו חמדו את רכושם. כדי לגזול את הרכוש שסברו כי מצוי בבתיהם של המתלוננים, פגעו המערער ושותפיו בקורבנות פיזית ונפשית בצורה קשה ביותר. המערער ושותפיו פרצו לבתים של הקורבנות בשתי הזדמנויות שונות ובפער זמנים של כשלושה חודשים האחת מהשנייה, בשעת לילה מאוחרת, לאחר תכנון מוקדם והכנה של השטח. הם נכנסו לביתו של המתלונן הראשון רעולי פנים, עם אקדח, סכינים, "קאטר", כפפות וכובעי גרב, כאשר לביתו של המתלונן השני נכנסו בנוסף גם עם מקלות ואקדח מפלסטיק הנחזה להיות כמו אקדח אמיתי כדי להגביר את האימה של בני הבית. באיומים ובמכות נמרצות שהכו את בעלי הבתים, ניסו המערער והקושרים האחרים להוציא מהם מידע אודות כספות שבביתם, לאחר שסברו כי בכספות אלה מוטמן רכוש רב. הם כפתו את בעלי הבתים, כאשר את המתלונן באישום הראשון זרקו על המיטה כשרגליו קשורות וידיו כבולות מאחורי גבו ואת פניו דחפו שוב ושוב למזן עד שהתקשה לנשום. גם את ידיה של רעייתו קשרו המערער ושותפיו כשלאחר מכן נעלו את כל בני המשפחה בחדר השינה, על מנת שלא יוכלו להזעיק עזרה. את המתלונן באישום השני הושיבו כפות על כסא והכל לאחר שהכו את שניהם, איימו עליהם והפחידו אותם שיפגעו גם בהם ובעיקר במשפחתם, אותה הרחיקו מהם, על מנת שלא ידעו מה נעשה בהם.

13. בית המשפט הטעים כי המערער נטל חלק פעיל בכל המעשים האלה כאשר באישום הראשון היה זה שכפת את המתלונן, בסיועו של עבדאללה, ונטל חלק פעיל בחיפושם, באיומים והטלת האימה ובגניבה. באישום השני היה המערער פעיל אף יותר, כאשר הוא היה זה שעודד את עבדאללה להכות את המתלונן באמצעות אגרופיו מיד עם כניסתם לדירה. הוא היה זה שהוציא את רעייתו של המוכה מהחדר, על מנת שלא תפריע בצעקותיה. הוא היה זה

שלאחר מכן השתתף פיזית, יחד עם עבדאללה, בהכאתו של המתלונן, מיד לפני שקשרו אותו והושיבוהו כפות על כסא עם גבו לכיוון הדלת. הוא היה זה שתיחקר את בני המשפחה באשר למיקום הכספות והרכוש שבבית. הוא זה שביצע את החיפוש בכל החדרים ואיים על כל המשפחה ואף השתתף בנטילת הרכוש מהבית.

14. אשר לעונשו של סלח שהיה שותף לעבירות מושא האישום השני ונגזרו עליו שש שנות מאסר בפועל ועונשים נלווים; ציין בית המשפט המחוזי כי חלקו המעשי של שותף זה קטן יותר באופן יחסי לשאר שותפיו לעבירה. לאור כל זאת – כמו גם לאור: עברו הנקי; הזמן שחלף ממועד ביצוע העבירות ועד למעצרו; השיקום שעבר מאז; הודאתו והחרטה שהביע בבית המשפט ולפני המתלונן במהלך העימות שנערך ביניהם; אך מנגד: הנזקים הקשים שנגרמו לנפגעי העבירה; העובדה כי מדובר בשני אירועים נפרדים שבוצעו בהפרש של שלושה חודשים; האלימות הקשה, הפחד והאימה; וחלקו הדומיננטי באירועים – הושתו על המערער העונשים שפורטו ברישא.

טיעוני הצדדים

15. המערער – באמצעות בא כוחו, עו"ד מוטי יוסף – טוען כי מדובר בעונש חמור ביותר ביחס למדיניות הענישה הנוהגת בעבירות כגון דא. עוד טוען המערער כי בית המשפט המחוזי התעלם מחלקם של השותפים האחרים אשר אחד מהם נשפט ונגזר דינו לשש שנות מאסר בפועל בלבד. המערער מדגיש כי בעת חקירתו במשטרה הוא הודה ואף הביע חרטה, תוך שחסך זמן שיפוטי. המערער מציין כי הוא נעדר עבר פלילי וכי מעשיו הינם תולדה של מצבו האישי בעת ההיא, קרי התמכרותו לסמים. המערער טוען כי בסיוע משפחתו הוא עבר גמילה מסמים קשים ואף שיקם את עצמו זמן רב טרם מעצרו. כמו כן מציין המערער כי מאז המקרה ועד למעצרו עברו כארבע שנים. לאור האמור עותר המערער להקלה בעונשו ולהפחתה מסכום הפיצוי.

16. המשיבה – באמצעות באת כוחה, עו"ד נעימה חינאווי – טוענת כי אין להקל בעונשו של המערער תוך שעמדה על חומרת המקרה ונסיבות ביצוע העבירות. המשיבה אוחזת בנימוקיו של בית המשפט קמא ועותרת לדחיית הערעור.

17. התסקירים העדכניים שהוגשו לבית משפט זה מטעם שירות המבחן ציינו כי לא נתגלו שרידי סם בבדיקות שתן של המערער, הגם שבחדרו נמצאו שרידי סם באחת הביקורות. המערער מודה במעשיו, משפחתו תומכת בו והוא מקבל מפגשי התייחדות עם אשתו. שירות המבחן ציין כי המערער נמצא בשלבי בחינת התאמתו לטיפול בתחום ההתמכרויות בין כותלי בית הכלא.

דין והכרעה

18. לאחר שעיינו בנימוקי הערעור והאזנו בקשב רב לטיעוני הצדדים במהלך הדיון שנערך לפנינו, הגענו לכלל מסקנה כי דין הערעור להידחות.

19. כידוע, ערכאת הערעור תיטה שלא להתערב בגזר דינה של הערכאה המבררת אלא במקרים חריגים [ראו למשל: ע"פ 3091/08 טרייגר נ' מדינת ישראל (29.1.2009); ע"פ 7563/08 אבו סביח נ' מדינת ישראל (4.3.2009)];

ע"פ 7439/08 פלוני נ' מדינת ישראל (4.3.2009). המקרה שלפנינו אינו נמנה על אותם מקרים חריגים.

20. אף לגופו של עניין דין הערעור להידחות. אכן, עונש של 15 שנות מאסר לריצוי בפועל הוא אינו עונש קל. ברם, גם אם יתכנו עונשים קלים יותר בגין מעשי שוד, שהרי קשת הענישה בעבירות שוד רחבה ומגוונת ותלויה בנסיבות המקרה והעושה, בסופו של יום לא מצאנו כי בית המשפט המחוזי סטה באופן קיצוני ממדיניות הענישה הנוהגת בשני מעשי שוד שבוצעו בחבורה, בהפרש של שלושה חודשים האחד מהשני, תוך נקיטת איומים ואלימות בביתם מבצרם של המתלוננים [ראו והשוו בהקשר לענישה בגין מעשה שוד אחד בחבורה תוך התפרצות לדירת מגורים והפעלת אלימות ואיומים, למשל: ע"פ 2163/05 אלייב נ' מדינת ישראל (12.12.2005), שם אישר בית משפט זה עונש של תשע שנות מאסר שהושת על נאשם בגין העבירות מושא האישום הראשון בלבד, אף שציין כי יש מקרים בהם בתי המשפט השיתו עונשים קלים יותר כדוגמת חמש ושש שנות מאסר]. לא בכדי עמדנו בפירוט רב על עובדות כתב האישום המתוקן, המגולל מסכת עובדתית קשה במיוחד אשר לעיתים נדמה כי נלקחה ישירות מתוך תסריטו של הסרט "התפוז המכאני". המערער, נטל חלק פעיל בתכנון מוקדם של מעשי השוד והוצאתם לפועל תוך הצטיידות בנשק חם וקר. הוא היה דומיננטי ובמיוחד באירוע מושא האישום השני ניהל את פעילות הקושרים בתוך הבית ונתן הוראות מפורטות לשותפיו לעבירה. המערער עודד נקיטת אלימות כלפי המתלוננים. מדובר במעשי שוד חמורים במיוחד במהלכם אוימו המתלוננים על ידי המערער ושותפיו, בין היתר באמצעות אקדח וסכינים, באישון לילה כשהמתלוננים המומים ומפוחדים למראה הפורצים שנכנסו לביתם.

21. אין צורך להכביר מילים באשר לחומרת העבירות שבביצוען הורשע המערער. המערער ושותפיו הציבו סיכון ממשי לחייהם של המתלוננים וילדיהם והאירועים יכלו בקלות לצאת מכלל שליטה ולהסלים לתוצאה חמורה אף יותר. לא ניתן להפריז באימה שאחזה במתלוננים נוכח האיומים והאלימות שהופנו כלפיהם. רגעי האימה שחוו המתלוננים לא הרפו מהם בחלוף השנים והם מתמודדים עד היום עם תחושת חוסר הביטחון בביתם שלהם. המתלוננים הושפלו בביתם לאחר שמצאו את עצמם חסרי אונים בהיעדר יכולת להגן על נשותיהם וילדיהם. אף הנזק הכלכלי שהסבו המערער ושותפיו למתלוננים אינו מבוטל, כעולה מהנתונים המפורטים בכתב האישום אודות התכשיטים והכספים שגנבו מהבתים.

22. על המערער ושכמותו להפנים כי על מעשים כגון דא תישלל חירותם לתקופה משמעותית. אחת מן המטרות המרכזיות של הענישה הפלילית הינה הרתעתם של עבריינים בכוח - "למען יראו וייראו". המסר היוצא מבתי המשפט חייב להיות ברור, ולפיו - ידע כל מי שפורץ עם שותפיו לבתיהם של אזרחים תמימים באישון לילה, כשהוא מצוייד בכלי משחית, ושודד רכושם, תוך שהוא מאיים עליהם ומפעיל כלפיהם אלימות, כי הוא יורחק מן החברה לשנים ארוכות וישלח לריצוי עונש מאסר ממושך מאחורי סורג ובריח.

23. מצאנו כי בית המשפט המחוזי איזן כראוי בין שיקולי הענישה השונים תוך שהוא נותן את המשקל הראוי להודיה ולחריטה, לגילו הצעיר של המערער ולנסיבותיו האישיות. העובדה כי המערער זקוק היה לכספי השוד כדי לממן את צריכת הסם, אינה פוטרת אותו ממלוא חומרת הדין. אנו סבורים כי אין בחלוף הזמן בין מועד ביצוע העבירות לבין מועד מעצרו של המערער והעובדה כי ככל הנראה בתקופה זו הצליח המערער להיגמל מהתמכרותו לסמים קשים, כדי לפטור אותו מריצוי מאסר לתקופה ממושכת, בהינתן הנסיבות הקשות והחמורות במיוחד המפורטות בכתב האישום המתוקן.

24. באשר לטענתו של המערער ביחס לעונש שהושת על סלח, הרי שהמערער היה מעורב בשני מעשי השוד בעוד

שסלח היה מעורב במעשה שוד אחד. מעבר לכך, לעומת המערער, סלח לא נקט באלימות קשה במיוחד, מבלי להקל ראש בעובדה כי החזיק בידיה של בת המתלוננים בשוד המתואר באישום השני וחסם את פיה. התמונה העובדתית מעלה כי המערער היה דומיננטי יותר מסלח והדבר צריך למצוא ביטוי גם בפער הענישה שביניהם.

25. באשר לערעור על שיעור הפיצוי שנפסק לטובת המתלוננים; אין בידינו להיעתר לערעור, ולו בשל הטעם שהמערער לא צירף את המתלוננים כצד רלבנטי לערעור [ראו למשל: ע"פ 8233/05 פלוני נ' מדינת ישראל (14.8.2008), פסקה 17].

26. אשר על כן, הערעור נדחה.

ניתן היום, ח' בתמוז התשע"ד (6.7.2014).

שׁוֹפֵט

שׁוֹפֵט

המשנה לנשיא
